

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 172

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar
Devleti Hükümeti Arasında Gümrük
Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve
Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2498 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi6

• Dışişleri Komisyonu Raporu7

• Muhalefet Şerhleri10

• Teklif Metni12

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin12

• Anlaşma Metni13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 591057 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2498)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Gümrük idareleri, kişilerin ve malların uluslararası hareketi ile ilgili işlemleri yürütmektedir. Bu uluslararası hareketler, teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin de etkisi ile son 50 yıl içinde büyük bir ivme kazanmıştır. Başta taşımacılık olmak üzere çeşitli alanlarda yaşanan gelişmelere ve artan ticaret hacmine paralel olarak hem gümrük suçlarının sayısında hem de ülkelerin ekonomik, hukuki ve coğrafi altyapılarına bağlı olarak gümrük suçlarının çeşitliliğinde artış gözlemlenmeye başlanmıştır.

Gümrük suçlarının çeşitliliğinin ve sayısının artmasının sonucu olarak gümrük idarelerinin ulusal ölçekte bu suçları önleme imkânı güçleşmiş olup ihlallerin önlenmesi için diğer ülke gümrük idareleri ile karşılıklı işbirliği ve yardımlaşmaya ilişkin hukuki altyapıların kurulması daha da önemli hale gelmiştir.

Bu konudaki ilk girişim, Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) tarafından 1953 yılında yayımlanan “Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşmasına İlişkin Tavsiye Kararı” olmuş ve bu Karar ile üye ülke gümrük idarelerinin kaçakçılığa konu olan veya olmasından şüphe duyulan şahıs ve araçlara ilişkin birbirlerini bilgilendirecek mekanizmalar kurmaları tavsiye edilmiştir.

Gümrük suçlarının önlenmesinde ülkeler arasında daha sıkı kurallara bağlı bir işbirliğinin gerekliliği sonucunda DGÖ tarafından hazırlanan ve Nairobi Sözleşmesi olarak adlandırılan “Gümrük Mevzuatına Aykırılıkların Men’i, Takibi ve Tahkiki için Karşılıklı İdari Yardım Uluslararası Sözleşmesi” 1977 yılında DGÖ bünyesinde onaylanmıştır. Gümrük idareleri arasında imzalanacak ikili anlaşmalara model teşkil eden Sözleşmeye ülkemiz 1982 yılında taraf olmuştur.

Gümrük vergilerinin ödenmemesi nedeniyle devlet gelirlerinde meydana gelen kayıpların yanı sıra uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı yoluyla da toplumun huzurunu ve gelişimini tehdit eden gümrük suçlarının önlenmesi, diğer ülke gümrük idareleri ile işbirliğinin geliştirilmesi ve gümrük sorunlarının aşılabilmesi amacıyla gümrük idareleri arasında işbirliğinin hukuki altyapısının tesisi için ülkemiz ve diğer ülkeler arasında karşılıklı idari yardım anlaşmaları imzalanmaktadır.

Bu çerçevede “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması” 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile Türkiye ve Katar gümrük idareleri arasında işbirliğinin kurumsallaştırılarak iki ülke arasındaki eşya ve yolcu akışının kolaylaştırılması ve teşviki ile iki ülkenin ekonomik, sosyal ve mali çıkarlarına aykırı olan ve gümrük mevzuatına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amaçlanmaktadır. Bahse konu Anlaşma ile gümrük idareleri arasında bilgi değişiminin yanında gümrük memurlarının eğitimi, gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi ve teknik konularda yardımlaşma da mümkün olacaktır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-212120

26 Aralık 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

29/1/2020

Esas No: 2/2498

Karar No: 120

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 26/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”, 31/12/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 6/1/2020 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen 2/2498 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 15/1/2020 tarihli 18’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; taraf ülkelerin gümrük idareleri arasındaki iş birliğinin kurumsallaştırılarak eşya ve yolcu akışının kolaylaştırılması ve teşviki ile iki ülkenin ekonomik, sosyal ve mali çıkarlarına aykırı olan ve gümrük mevzuatına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesini teminen imzalanan Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Katar’ın hem siyasi anlamda hem ekonomik anlamda bölgede çok önemli bir ortağımız olduğu,

Türkiye-Katar Yüksek Stratejik Komitesi bugüne kadar 5 kez toplandığı, bu toplantılarda 50’den fazla anlaşma imzalanarak ikili iş birliğimiz her anlamda daha da derinleştirildiği, Katar’da yaklaşık 500 Türk şirketi faaliyet gösterdiği, şirketlerin Katar’da üstlendikleri projelerin toplam değerinin 18 milyar doları aştığı, 2005-2019 yılları arasında Katar’dan ülkemize yapılan 6,4 milyar dolar tutarındaki doğrudan yatırımının ülkemize yapılan toplam yabancı yatırımlarının yüzde 1,2’sini oluşturduğu,

Türk müteahhitlik sektörünün yurt dışında en çok proje üstlendiği 7’nci ülke konumunda olduğu, Hamad Uluslararası Havaalanı, Katar Ulusal Kongre Merkezi, İslam Sanatları Müzesi gibi sembolik yapıların Türk müteahhitlerimiz tarafından üstlenildiği, ayrıca müteahhitlerimizin Katar’ın sanayi ve lojistik altyapısına önemli katkılarda bulunmuş petrokimya tesisleri, boru hatları, yol ve metro inşaatları projelerinde de yer aldığı,

Türkiye ile Katar arasında ekonomik ve ticari ilişkilerde yaşanan ivmenin iki ülke gümrükleri arasındaki mal ve yolcu akışını doğal olarak artırdığı,

Gümrük idareleri arasında doğrudan ve hızlı bilgi akışı ile iş birliğinin bu açıdan çok daha önemli hâle geldiği,

Anlaşmanın 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalandığı,

Gümrük konularında iş birliği ve karşılıklı yardım anlaşmalarının esasen belirli bir sorunu çözmekten öte gümrük idareleri arasında iş birliğini daha da geliştirmek üzere siyasi ve ticari ilişkilerimizin yoğun ve güçlü olduğu ülkelerle imzalandığı,

Hâlihazırda ülkemiz tarafından 66 karşılıklı yardım anlaşmasının imzalandığı; 57 ülkeyle bu anlaşmaların yürürlüğe girdiği,

Böyle bir anlaşmanın olmadığı durumlarda gümrük idarelerinin yalnızca dışişleri bakanlıkları üzerinden iletişim kurdukları, ayrıca karşılıklı bilgi taleplerine yanıt verme zorunluluğunun da bulunmadığı,

İş birliği ve karşılıklı yardım anlaşmasının gümrük idarelerinin doğrudan iletişim kurmasına imkân verdiği ve anlaşma kapsamında bir tarafın bilgi talebinin diğer âkit tarafça cevaplanmak zorunda olduğu,

Anlaşmayla gümrük idareleri arasında bilgi değişiminin yanında gümrük memurlarının eğitimi, gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi ile teknik konularda yardımlaşmanın da mümkün hâle geleceği,

Anlaşmanın Katar tarafındaki yasal onay sürecinin tamamlandığı,

Anlaşmanın metnindeki imza sahibi isimlerin olmamasına ilişkin Dışişleri Bakanlığı tarafından iletilen Bakanlar Kurulu kararında Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent Tüfenkci'nin imzalamaya yetkili kılındığı ve bu durumun nota teatisiyle de karşı tarafa iletilildiği,

ifade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Sena Nur Çelik</i>
İstanbul	Denizli	Antalya
Kâtip	Üye	Üye
<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Tulay Hatımoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İzmir	Adana	Ankara
	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Kamil Aydın</i>
Balıkesir	Bursa	Erzurum
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>
Eskişehir	Gaziantep	Hatay
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)

Üye <i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	Üye <i>Yunus Emre</i> İstanbul (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ümit Özdağ</i> İstanbul
Üye <i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i> İzmir (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Niyazi Güneş</i> Karabük	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri

MUHALEFET ŞERHİ

18.12.2016’da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasını iki devletin hükümetleri adına imzalayan temsilcilerin isimleri ve görevleri anlaşma metninde yazılı değildir.

Yukarıdaki sunulan gerekçeyle söz konusu anlaşmaya muhalifiz

15.01.2020

Yunus Emre
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

Mehmet Güzelmansur
Hatay

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhim aşağıdaki gibidir.

2/2498 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi

Şerh: Anlaşmanın içeriğine bakıldığında iki ülke arasında gümrük alanında işbirliğinin geliştirilmesi, yolcu ve ticari ürünlerin daha hızlı geçişinin sağlanması gibi kolaylıkların sağlanması hedeflenmektedir.

Ancak Katar ve Türkiye Hükümetleri birlikte anıldıklarında Suriye ve Libya iç savaşına birlikte müdahil olmaları nedeniyle iki hükümet arasındaki en masum anlaşma bile şüpheli kategorisinde değerlendirilmektedir. Bununla birlikte Türkiye muhalefетinin karşı olduğu Kanal İstanbul Projesi’nde Katarlıların o alanda emlak ve arazi satın almasının ciddi soru işaretleri doğurduğu açıktır.

Katar Emiri’nin Türkiye cumhurbaşkanına lüks uçak hediye etmesi, Erdoğan’ın da Sakarya’daki Tank-Palet fabrikasını cüzi bir bedel karşılığında Katarlılara devretmesi gibi son derece tuhaf ve alışık olunmayan ticari, diplomatik ve liderler arasındaki kişisel ilişkiler yakından denetlenmeye muhtaçtır. Bu farklı boyutlar dikkate alındığında söz konusu anlaşma her ne kadar teknik olsa da Katar ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin şeffaf hale getirilene kadar bu iki ülke arasındaki anlaşmalara şerh düşüyoruz.

15.01.2020

Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

Tulay Hatımoğulları Oruç
Adana

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP’UN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞ BİRLİĞİ
VE KARŞILIKLI YARDIM ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 18 Aralık 2016 tarihinde Trabzon’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞ BİRLİĞİ
VE KARŞILIKLI YARDIM ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
GÜMRÜK KONULARINDA İŞBİRLİĞİ
VE
KARŞILIKLI YARDIM
ANLAŞMASI

Bundan sonra "Âkit Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti,

Âkit Taraflar arasındaki ticari bağların önemini DİKKATE ALARAK;

Her iki Âkit Tarafın da çıkarına olacak şekilde bu bağların uyumlu bir şekilde geliştirilmesine katkıda bulunmayı ARZULAYARAK;

Ticaretin kolaylaştırılmasını teşvik etmede Gümrük makamlarının oynadığı etkin rolün ve Gümrük işlemlerinin taşıdığı önemi KABUL EDEREK;

Ticaretin kolaylaştırılması amacına ulaşabilmek amacıyla Gümrük konularında işbirliği tesis etmeye yönelik bir taahhüdün gerekliliğine İNANARAK;

Âkit Taraflar için uçtan uca tedarik zinciri güvenliğinin geliştirilmesine ve aynı zamanda yasal ticaretin kolaylaştırılmasına ihtiyaç olduğunu KABUL EDEREK;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların, Âkit Tarafların Devletlerinin ekonomik, ticari, mali, toplumsal, sıhhi ve kültürel çıkarlarına zarar verdiğini DİKKATE ALARAK;

Eşyanın ithalatında ya da ihracatında alınan Gümrük vergilerinin, diğer resimlerin ve diğer harçların doğru bir şekilde tahakkuk edilmesini ve toplanmasını ve yasaklama, kısıtlama ve kontrole ilişkin özel hükümlerin muntazaman uygulanmasını sağlamanın taşıdığı önemi DİKKATE ALARAK;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların önlenmesine ve ithalat veya ihracat vergilerinin, resimlerinin ve diğer harçlarının doğru bir şekilde tahsilinin sağlanmasına yönelik çabaların, Âkit Tarafların Gümrük İdarelerinin işbirliği ile daha etkin hale getirileceğini DİKKATE ALARAK;

Kamu sağlığına ve topluma tehlike teşkil eden yasadışı uyuşturucu ve psiko trop madde ticaretinin mevcut ölçeğinden ve artış eğiliminden ENDİŞE DUYARAK;

Âkit Tarafların Gümrük mevzuatlarının uygulanması ve tatbikine ilişkin mevzularda Uluslararası İşbirliğine ihtiyaç duyulduğunu KABUL EDEREK;

Âkit Tarafların Gümrük İdarelerinin bu Anlaşmada öngörülen hukuk kuralları esasında geliştirecekleri yakın işbirliği sayesinde, Gümrük suçlarıyla daha etkin bir şekilde mücadele edilebileceğine İKNA OLARAK;

Âkit Tarafların taraf olduğu, karşılıklı ikili idari yardımı teşvik eden ilgili uluslararası Sözleşmelere ve Gümrük İşbirliği Konseyi'nin (Dünya Gümrük Örgütü'nün) karşılıklı idari yardıma ilişkin 05.12.1953 tarihinde kabul ettiği tavsiye kararı başta olmak üzere karşılıklı yardım hususunda alınan tavsiye kararlarına ATIFTA BULUNARAK;

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

MADDE 1

TANIMLAR

Kullanıldıkları bağlam aksini gerektirmedikçe, bu Anlaşma'da geçen:

1. "**Gümrük İdaresi**" deyimi, Türkiye Cumhuriyeti'nde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı; Katar Devleti'ndeysse Gümrükler Genel İdaresi;
2. "**Gümrük mevzuatı**" deyimi, Gümrük İdaresinin topladığı Gümrük vergi, resim ya da diğer harçlarla ya da Gümrük İdarelerinin uyguladığı yasaklama, kısıtlama ya da kontrol önlemleriyle ilgili olsun ya da olmasın; eşyanın ithali, ihracı, transit edilmesi ya da diğer Gümrük rejimlerine tabi tutulmasına ilişkin mevzuat ve yönetmeliklerle düzenlenen hükümler;
3. "**Gümrük vergi ve resimleri**" deyimi, eşyanın ithalatı veya ihracatı sırasında veya eşyanın ithalatı veya ihracatıyla bağlantılı olarak tahsil edilen ancak miktar bakımından verilen hizmetlerin yaklaşık maliyeti ile sınırlı olan ücret ve harçları kapsamayan tüm gümrük vergileriyle, diğer vergi, resim, ücret ya da harçlar;
4. "**Gümrük suçu**" deyimi, Gümrük mevzuatının ihlali veya ihlaline yönelik teşebbüs;
5. "**Uluslararası tedarik zinciri**" deyimi, eşyanın, menşee yerinden nihai varış yerine kadar sınır aşan hareketinin söz konusu olduğu her tür süreç;
6. "**Uyuşturucu maddeler**" deyimi, 1961 Uyuşturucu Maddeler Tek Sözleşmesi'nin I. ve II. Listelerinde sıralanan doğal veya sentetik maddeler;
7. "**Psikotrop maddeler**" deyimi, 1971 BM Psikotrop Maddeler Sözleşmesi'nin I., II., III. ve IV. Listelerinde sıralanan doğal veya sentetik maddeler;
8. "**Prekürsörler**" deyimi, 1988 BM Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Ticareti ile Mücadele Sözleşmesi'nin I. ve II. Listelerinde sıralanan uyuşturucu ve psikotrop maddelerin üretiminde kullanılan kontrollü kimyasal maddeler;

9. “Kişi” deyimi, anlaşma metninde aksi yönde bir husus olmadığı sürece gerek gerçek gerekse tüzel kişiler;
10. “Kişisel veri” deyimi, teşhis edilen ya da teşhis edilebilir nitelikte olan, özel kişiyle ilgili bilgiler;
11. “Bilgi” deyimi, her tür veri, belge, rapor veya bunların onaylı örnekleri ya da diğer iletiler;
12. “Talepte Bulunan İdare” deyimi, gümrük konularında yardım talep eden Gümrük İdaresi;
13. “Talepte Bulunulan İdare” deyimi, gümrük konularında kendisinden yardım talep edilen Gümrük İdaresi;
14. “Toprak” deyimi;

Türkiye Cumhuriyeti için,

Kara, iç sular, kara suları ve bunların yukarısında bulunan hava sahası ile Türkiye Cumhuriyeti’nin uluslararası hukuk uyarınca canlı veya cansız doğal kaynakların araştırılması, kullanılması ve korunması bakımlarından egemenlik hakkını ve yargı yetkisini haiz oldukları deniz alanları anlamına gelir.

Katar Devleti için,

Katar Devleti’nin kara, iç sular, yatağı ve tabanı dâhil olmak üzere kara suları, bunların yukarısında bulunan hava sahası ile Katar Devleti’nin uluslararası hukuk, iç mevzuat ve düzenlemeleri gereği egemenlik hakkı ve yargı yetkisini haiz olduğu, münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığı anlamına gelir.

MADDE 2

ANLAŞMANIN KAPSAMI

1. Âkit Taraflar Gümrük İdareleri vasıtasıyla Gümrük mevzularında işbirliği yapmayı taahhüt ederler. Âkit Taraflar:
 - a) Güvenli ve hızlı bilgi paylaşımını kolaylaştırmaya yönelik olarak Gümrük İdareleri arasında iletişim kanallarının tesis edilmesi ve bu kanalların açık tutulması;
 - b) Gümrük İdareleri arasındaki etkin koordinasyonun kolaylaştırılması ve
 - c) Gümrük İdarelerinin, gümrük suçlarının önlenmesi, soruşturulması ve bu suçlarla mücadele edilmesi hususlarında bu Anlaşmanın hükümlerine uygun olarak birbirleriyle işbirliği halinde bulunması konusunda birbirlerine yardım sağlarlar.

2. Âkit Taraflar, gümrük alanında, uluslararası standartlara uygun şekilde gümrükle ilgili ticareti kolaylaştırma faaliyetlerini geliştirmek amacıyla, Gümrük İdareleri vasıtasıyla işbirliğine yönelik çaba sarf etmeyi de taahhüt ederler.
3. İşbu Anlaşma uyarınca Âkit Tarafların sağladığı tüm yardımlar, söz konusu yardımı sağlayan söz konusu Âkit Tarafın iç mevzuatına uygun bir şekilde ve Gümrük İdarelerinin yetkileri ve mevcut kaynakları dâhilinde gerçekleştirilir.
4. Bu Anlaşma, özellikle Âkit Taraflar arasındaki karşılıklı idari yardımı kapsar. Bu Anlaşmanın hükümleri hiç kimseye delil elde etme ve talebin yerine getirilmesinden muaf olma veya talebin yerine getirilmesini engelleme hakkı vermez.

MADDE 3

YARDIMIN KAPSAMI

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi,
 - a) Gümrük vergi ve resimlerinin muntazaman tahakkukunun sağlanması;
 - b) Eşya kıymetinin gümrük amaçları doğrultusunda doğru bir şekilde tahakkuk etmesi;
 - c) Eşyanın tarife sınıflandırılmasının ve menşeinin belirlenmesi;hususları dâhil olmak üzere Gümrük mevzuatının uygulanmasını sağlamada yardımcı olabilecek, elinde mevcut bulunan tüm bilgileri iletir.
2. Talepte Bulunulan İdare, Talepte Bulunan İdarenin talebi üzerine, Gümrük suçunun soruşturulmasında faydalı olabilecek ulusal Gümrük prosedürleri ve hükümlerinin tümüyle ilgili bilgileri sağlar.
3. Bu Anlaşmada öngörülen yardım aşağıdaki konulara ilişkin bilgileri kapsar;
 - a) Suçların önlenmesinde yararlı olabilecek kolluk faaliyetleri ve özellikle de suçlarla mücadelede kullanılan özel araçlar;
 - b) Suç işlemede kullanılan yeni trendler, araç ve yöntemler;
 - c) Kolluk alanındaki yeni yardım ve tekniklerin başarılı bir şekilde uygulanması sonucunda ortaya çıkan gözlem ve bulgular; ve
 - d) Yolcu ve yük işlemlerine ilişkin teknikler ve geliştirilmiş yöntemler.

4. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, Gümrük ve sevkiyat belgelerinin örneklerini; talep edildiği takdirde bunların onaylı suretlerini ve Talepte Bulunan İdarenin ülkesinde yürürlükte bulunan Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya teşkil edebilecek olan, halen uygulanmakta olan veya planlanan faaliyetlerle ilgili bilgiyi sağlar.
5. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, Talepte Bulunan Âkit Tarafın Gümrük İdaresine yapılan beyanı desteklemek amacıyla ibraz edilen resmi belgelerin gerçekliğiyle ilgili bilgileri iletir.

MADDE 4

BİLGİ VE BELGELERİN KARŞILIKLI PAYLAŞIMI

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, aşağıdaki hususlara ilişkin bilgileri iletir:
 - a) Talepte Bulunan İdarenin ülkesine ithal edilen eşyanın, diğer Âkit Tarafın ülkesinden yasalara uygun olarak ihraç edilip edilmediği;
 - b) Talepte Bulunan İdarenin ülkesinden ihraç edilen eşyanın, diğer Âkit Tarafın ülkesine yasalara uygun olarak ithal edilip edilmediği.
2. Bu bilgilerde, eşyanın gümrüklenmesiyle ilgili Gümrük işlemleri de belirtilir.

MADDE 5

YARDIMA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR

Talepte bulunan idarenin talebi üzerine, Talepte Bulunulan İdare, yetkisi ve mevcut kaynakları dâhilinde aşağıdakiler üzerinde kontrol sağlar ve aşağıdaki hususlarla ilgili bilgileri paylaşır:

- a) Gümrük mevzuatına karşı suç işlediği bilinen veya suç işlediğinden şüphelenilen kişiler;
- b) Gümrük suçlarına konu olduğu bilinen veya olduğundan şüphelenilen, nakledilmiş veya depolanmış eşya;
- c) Talepte Bulunan İdarenin, Âkit Tarafların her birinin toprağında Gümrük suçu işlemek için kullanıldığından şüphelendiği taşıma araçları;
- d) Talepte Bulunan İdarenin Âkit Tarafların her birinin toprağında Gümrük suçu işlemek için kullanıldığından şüphelendiği yerler;

- e) Yasadışı amaçlar doğrultusunda kullanıldığından şüphelenilen posta ve kurye paketleri.

MADDE 6

BİLGİLERİN ELDE EDİLMESİ

1. Talepte Bulunulan İdare, talep edilen bilgiye sahip olmaması halinde, kendi hesabına hareket ediyormuş gibi ve kendi Devletin topraklarında yürürlükte olan mevzuata uygun olarak söz konusu bilgiyi elde etmek için aşağıdaki adımlardan her hangi birini atar:
 - a) söz konusu bilgiyi elde etmek için bilgi taleplerinde bulunur;
 - b) bilgi talebini mümkün olan en kısa süre içinde ilgili makama iletir;
 - c) söz konusu ülkenin konuyla ilgili ulusal makamının ismini belirtir.
2. Talepte Bulunan Gümrük İdaresi, benzer bir talebin Talepte Bulunulan İdarenin tarafından yapılması halinde bu talebi karşılayamayacaksa, talebinde bu duruma dikkat çeker. Bu durumda, söz konusu talebin karşılanması, Talepte Bulunulan Gümrük İdaresinin takdirindedir.

MADDE 7

BELGELERİN İLETİLMESİ

1. Belgelerin asılları, ancak belgelerin onaylı ya da tasdikli nüshaları yeterli olmadığında talep edilir ve mümkün olan en kısa süre içinde Talepte Bulunulan İdare'ye iade edilir.
2. Talep edilen bilgiler, Talepte Bulunan İdarenin, belgelerin asıllarını ya da nüshalarını özellikle talep etmemesi halinde, bilgisayar ortamında iletilebilir. Bilgisayar ortamında hazırlanan bilgiler temin edildiğinde, bu bilgiler, bilgilerin yorumlanması ve kullanılması için gerekli açıklamaları kapsar.

MADDE 8

BİLGİLERİN SUNULMASI

1. Gümrük İdareleri, gümrük suçu teşkil eden ya da teşkil ediyor görünen, planlanan ya da tamamlanmış faaliyetler hakkındaki bilgileri birbirlerine talep üzerine ya da kendiliğinden temin ederler.

2. Akit Taraflardan birinin ekonomisine, kamu sağığına, kamu güvenliğıne ya da diğeri hayati menfaatine önemli ölçüde zararı olabilecek, ciddiye arz eden hallerde, diğeri Akit Tarafın Gümrük İdaresi, mümkün olduğı kadar bu bilgi ve bildirimi, kendiliğinden sağılar.

MADDE 9

HASSAS EŞYANIN YASADIŞI TİCARETİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Gümrük İdareleri, kendiliğinden ya da talep üzerine, aşağıdakilerin yasadişı ticaretiyle ilgili olmak üzere, bir Akit Tarafın Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya edebilecek olan, planlanan veya gerçekleştirilen her türlü faaliyet hakkındaki ilgili tüm bilgileri birbirlerine temin ederler:
 - a) Silah, füze, patlayıcı ve nükleer maddeler;
 - b) Önemli tarihi, kültürel veya arkeolojik değeri taşıyan sanat eserleri;
 - c) Uyuşturucu maddeler, psikotrop maddeler, prekürsörler ve zehirli maddeler ile çevre ve kamu sağığı için tehlikeli maddeler;
 - d) Korsan ve taklit eşya;
 - e) Nesli tehlikede olan bitki ve hayvan türleriyle, bunlardan elde edilen ürünler.
2. Bu Madde kapsamında alınan bilgiler, Akit Tarafın Talepte Bulunan İdaresinin ilgili hükümet birimlerine aktarılabilir. Ancak, bu bilgiler, üçüncü ülkelere devredilemez.

MADDE 10

TALEPLERİN İLETİLMESİ

1. Bu Anlaşma ile öngörülen işbirliği ve yardım, Akit Tarafların Gümrük İdareleri tarafından sağılanır. Gümrük İdareleri, bu amaçla yapılacak belgelendirilme hususunda karşılıklı mutabakata varırlar.
2. İşbu Anlaşma uyarınca talepler yazılı olarak yapılır ve şartların gerekli kılması halinde, yararlı olduğı düşünölen belgeler de taleplere eklenir. İstisnai durumlarda, talepler sözlü olarak da yapılabilir, ancak sözlü talepler, ivedilikle yazılı olarak teyit edilir.
3. Bu Madde'nin 2. Fıkrası kapsamında yapılan taleplerde aşağıdaki hususlar yer alır:
 - a) Talepte Bulunan İdaresinin adı;
 - b) Varsa, talep edilen tedbirler;

- c) Talebin konusu ve gerekçeleri;
 - d) Talebin konusu ile ilgili yasalar ve diğer yasal düzenlemeler;
 - e) Talebin konusu ile ilgili unsurların bir özeti;
 - f) Konuya ilişkin kısa bir açıklama ve ilgili hukuki unsur ve prosedürler;
 - g) Talebin ilgili olduğu kişilerin isim ve adresleri.
4. Talepler, Talepte Bulunulan Âkit Tarafın resmi dilinde ya da İngilizce yapılır. Ancak, talep ve talebin ekindeki tüm belgeler, gerekli olması halinde, Talepte Bulunulan Âkit Tarafça İngilizceye çevrilir.
5. Âkit Taraflar, söz konusu memurların ad, unvan, posta adresi, telefon, faks numarası, e-posta adresi veya diğer iletişim bilgilerini içeren bir listeyi, bu Anlaşmanın 17. Maddesi gereği diplomatik kanallar vasıtasıyla birbirleriyle paylaşırlar.
6. Bu Anlaşmada atıfta bulunulan bilgiler, Âkit Tarafların Gümrük İdareleri tarafından özellikle iletişimle ilgili olarak tayin edilmiş memurlara iletilir. Gümrük İdareleri, soruşturma birimlerinin birbirleri ile doğrudan irtibat kurmalarına da izin verebilir.

MADDE 11

GÜMRÜK SORUŞTIRMALARI

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, Talepte Bulunulan İdarenin topraklarında yürürlükte bulunan, Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden veya edebilecek olan faaliyetlerle ilgili soruşturma başlatır. Soruşturmayı başlatan söz konusu Âkit Taraf, bu soruşturmanın sonuçlarını, Talepte Bulunulan Tarafın dikkatine sunar.
2. Bu soruşturmalar, Talepte Bulunulan İdarenin Devletinin topraklarında yürürlükte bulunan mevzuata uygun şekilde yürütülür. Talepte Bulunulan İdare, soruşturmaları kendi hesabına hareket ediyormuş gibi yürütür.
3. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin memurları, özel durumlarda, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresinin rızasıyla, Talepte Bulunulan İdarenin Gümrük mevzuatına ilişkin suçlarla ilgili soruşturmalarda yer almak üzere, diğer Âkit Tarafın topraklarında bulunabilir.
4. Bu Madde'nin 3. Fıkrası gereği Talepte Bulunulan İdare'nin toprağında bulunan Talepte Bulunulan İdare'nin Gümrük İdaresi'nin memuru, sadece danışman sıfatıyla hareket eder ve hiç bir şekilde sorgulamaya aktif olarak katılmaz; sorgulanan kişilerle görüşmeyeceği gibi, herhangi bir soruşturma faaliyetinde de yer almaz.

MADDE 12

BİLGİLERİN GİZLİLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında alınan idari yardıma ilişkin bilgi ve belgeler, yalnızca Âkit Tarafların Gümrük İdareleri tarafından kullanılır. Talepte Bulunulan İdare'nin yazılı olarak rıza vermesi kaydıyla, bu bilgi ve belgeler idari ve soruşturma ile ilgili işlemlerle, adli işlemler sırasında ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanılabilir. Söz konusu bilgi ve belgeler, başka amaçlarla, ancak bu bilgi ve belgeleri sağlayan Gümrük İdaresinin yazılı rızası ile kullanılabilir. Fakat bu bilgi ve belgeler üçüncü ülkelere devredilmez.
2. Bu Anlaşma uyarınca, herhangi bir şekilde yapılan talepler ve verilen bilgiler, gizlilik niteliğine sahiptir. Bu talep ve bilgiler gizli tutulur ve Talepte Bulunan İdarenin ülkesinde yürürlükte olan mevzuat gereği aynı tür bilgi ve belgelere sağlanan korumadan yararlanır.

MADDE 13

UZMAN VE TANIKLAR

1. Âkit Taraflardan birinin Gümrük İdaresinin talebi üzerine, diğer Âkit Tarafın Gümrük İdaresi, memurlarının, diğer Âkit Tarafın ülkesinde yürütülen adli işlemlerde uzman veya tanık olarak hazır bulunmalarına ve bu işlemler açısından zaruri olarak değerlendirilebilecek dosyaları, belgeleri ya da diğer materyalleri ya da bunların onaylı suretlerini temin etmelerine izin verebilir.
2. Talepte Bulunan Gümrük İdaresi, bu Maddenin 1. Fıkrası uyarınca ülkesinde bulunan diğer Âkit Tarafın memurlarının ülkesinde bulundukları süre içerisinde kişisel güvenliklerinin korunması için gerekli bütün tedbirleri almak zorundadır. Bu memurların seyahat ve günlük harcamaları, Talepte Bulunan İdare tarafından karşılanır.
3. Söz konusu görevlinin ilgili makamlar huzurunda bulunmasına dair talepte, görevlinin hangi davada, hangi şekilde ve hangi sıfatla hazır bulunacağı açıkça ifade edilmelidir.
4. Gümrük görevlilerinin, uzman ve tanık olarak hazır bulunmalarına ilişkin talep, Âkit Tarafların ulusal mevzuatları gereği yapılır.

MADDE 14

YARDIMA İLİŞKİN İSTİSNALAR

1. Talepte Bulunulan İdarenin, talebin gereğinin yapılmasının, Devletin egemenliğine, güvenliğine ya da diğer bir asli menfaatine hanel getireceğini ve iç mevzuatıyla uyumsuz olacağını veya sinai, ticari sırlarını tehlikeye atabileceğini düşünmesi durumunda, söz konusu Akıı Taraf, bu Anlaşma kapsamında talep edilen yardımı tamamen ya da kısmen sağlamayı reddedebilir ya da talep edilen yardımı belli koşullara bağılı olarak sağlayabilir.
2. Sağlanacak yardımın adli bir sürece ya da devam etmekte olan bir davaya engel teşkil edeceğine inanmak için gerekçeler olması halinde, Talepte Bulunulan İdare söz konusu yardımın teminini erteleyebilir. Bu durumda Talepte Bulunulan İdare, yardımın, talepte Bulunulan Taraf'ın getirebileceğı koşullara bağılı olarak verilip verilemeyeceğı konusunu belirlemek için Talepte Bulunan İdareyle istişarede bulunacaktır.
3. Yardımın reddedilmesi ya da ertelenmesi halinde, yardımın reddinin ya da ertelenmesinin gerekçeleri, gecikmeye mahal vermeden Talepte Bulunan İdareye yazılı olarak bildirilir.

MADDE 15

TEKNİK YARDIM

Gümrük İdareleri, üzerinde karşılıklı mutabakata vardıkları bir programla aşağıdaki hususlarda birbirlerine teknik yardım sağlarlar:

- a) Kontrol amaçlı teknik ekipmanın kullanımında karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımı;
- b) Gümrük memurlarının eğitimi;
- c) Gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi;
- d) Gümrük mevzuatının etkili bir biçimde uygulanması ile ilgili spesifik, bilimsel ve teknik bilgilerin karşılıklı olarak paylaşılması.

MADDE 16

MASRAFLAR

1. Gümrük İdaresi, kamu hizmetine bağılı bulunmayan uzman ve tanıklarla mütercim ve tercümanlara ait olup Talepte Bulunan İdare tarafından karşılanan masraflar hariç olmak üzere bu Anlaşma kapsamında oluşan masrafların geri ödemesini talep etmez.

2. Talebin yerine getirilmesi için önemli ve olağandışı mahiyette masrafların gerekmesi ya da gerekecek olması halinde, Âkit Taraflar, talebin yerine getirileceği koşulları ve masrafları karşılama şeklini tespit etmek için istişarede bulunacaklardır.
3. Bu Anlaşmanın 15. Maddesinin uygulanmasıyla ilgili olarak oluşan masraflar, Gümrük İdareleri arasında yapılacak ilave müzakerelere tabidir.

MADDE 17

ANLAŞMANIN UYGULANMASI

1. İki ülkenin Gümrük İdaresi, Gümrük suçlarını soruşturan ya da Gümrük suçlarıyla mücadele eden memurlar arasında doğrudan ve kişisel iletişim kurulmasını kolaylaştırmaya yönelik tedbirleri alır.
2. İki ülkenin Gümrük İdaresi, bu Anlaşmanın uygulamaya konulmasını kolaylaştıracak ayrıntılı düzenlemelere ortaklaşa karar verir.

MADDE 18

ÜLKESEL UYGULAMA

Bu Anlaşma her iki Âkit Tarafın topraklarında uygulanır.

MADDE 19

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. Bu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasına ilişkin tüm anlaşmazlıklar, Âkit Taraflar arasındaki dostane müzakerelerle çözüme kavuşturulur.
2. Çözüme kavuşturulamayan anlaşmazlıklar veya pürüzler diplomatik yollarla çözülür.

MADDE 20

GÜMRÜK İŞBİRLİĞİ ORTAK KOMİTESİ

1. Bu Anlaşma vesilesiyle Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı memurlarıyla Katar Devleti Gümrükler Genel İdaresi memurlarından müteşekkil bir Gümrük İşbirliği Ortak Komitesi tesis edilmiştir.
2. Gümrük İşbirliği Ortak Komitesi, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki görevleri icra eder:

a) Bu anlaşmanın muntazaman uygulanıp uygulanmadığının takibi.

- b) Bu anlaşmanın hedeflerine uygun olarak Gümrük konularında işbirliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması;
- c) İleriye dönük tedbirler ve bunlar için gerekli kaynaklar dâhil olmak üzere Gümrük konularında işbirliğine dair Tarafların ortak menfaatlerinin söz konusu olduğu hususlarda görüş alışverişinde bulunulması;
- d) Meşru ticareti kolaylaştırırken, arz zinciri güvenliğini de geliştirmek amacıyla Tedarik zinciri güvenliğini artırmak amacıyla hazırlanan ticaret ortaklığı programlarıyla ilgili işbirliğinin geliştirilmesi;
- e) Bu Anlaşmanın hedeflerine ulaşılmasını sağlayacak çözüm önerileri sunulması; ve
- f) Komite'nin usul kurallarının belirlenmesi.

MADDE 21

ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI

Her Âkit Taraf, bu Anlaşmada değişiklik yapılmasını önerebilir. Âkit Tarafların yazılı olarak üzerinde mutabık kaldığı değişiklikler, 22. Maddenin ilk fıkrasında öngörülen aynı prosedüre uygun olacak şekilde yürürlüğe girer.

MADDE 22

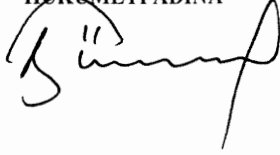
ANLAŞMANIN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ VE FESHİ

1. Bu Anlaşma, Âkit Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihi takip eden otuzuncu günde yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, belirsiz bir süre için yapılmıştır. Âkit Taraflardan biri, diplomatik kanallar yoluyla yazılı bildirimde bulunarak Anlaşmayı feshedebilir ve Anlaşmanın feshi, Anlaşmanın feshine dair bildirimin alındığı tarihten üç ay sonra geçerli olur. Bu fesih işlemi, bu Anlaşma kapsamında yer alan hükümlere göre tamamlanacak olan ve fesih sırasında devam etmekte olan işlemleri etkilemez.
3. Âkit Taraflar, Anlaşmanın gözden geçirilmesinin gerekli olmadığını yazılı olarak birbirlerine iletmedikleri sürece, talep üzerine ya da Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren beş yılın sonunda Anlaşmayı gözden geçirmek için bir araya gelirler.

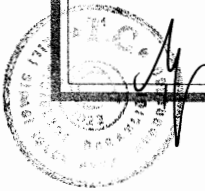
TANIK SIFATIYLA; aşağıda imzası bulunan ve hükümetleri tarafından usulü gereği yetkilendirilmiş bulunan kişiler, bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

Bu Anlaşma Trabzon kentinde 18/12/2016 (Miladi) tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Arapça ve İngilizce ikiye nüsha halinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

KATAR DEVLETİ
HÜKÜMETİ ADINA

13

TBMM Basımevi - 2020